

Prace24.pl

Profesjonalne Pisanie Prac

raty + antyplagiat + gwarancja

WOLNOŚĆ GOSPODARCZA (Economic Freedom)

Koncepcja instytucyjnego definiowania pojęcia wolności gospodarczej została opracowana przez M. Friedmana, laureata nagrody Nobla w 1986r. seria konferencji naukowych doprowadziła do sformułowania Indeksu Wolności Gospodarczej Świata, który mierzy zgodność polityki i instytucji 123 krajów z zasadami wolności gospodarczej.

Podstawowymi składnikami wolności gospodarczej są:

Swoboda wyboru osobistego;

Swoboda wymiany;

Wolna konkurencja;

Bezpieczeństwo (prawna ochrona) osób i własności.

Z punktu widzenia wpływu wolności gospodarczej na bezpieczeństwo biznesu można mówić o dwóch aspektach:

Pozytywne działania państwa: rządy prawa, opieka państwa nad majątkiem firmy, bezpieczeństwo publiczne, brak korupcji, ochrona własności materialnej i intelektualnej, dostęp do zdrowego pieniądza;

Powstrzymywanie się państwa od działań negatywnych, ingerujących w swobodę wyboru osobistego (podatki, wydatki rządowe, regulacje, restrykcje) (raport o konkurencyjności przemysłu USA).

Mierzenie poziomu wolności gospodarczej

Indeks EFW (Economic Freedom of Word) jest tworzony przez pięć kategorii:

Rozmiary rządu: wydatki, podatki, przedsiębiorstwa państwowe);

Struktura prawna i ochrona praw własności;

Dostęp do zdrowego pieniądza;

Swoboda wymiany międzynarodowej;

Regulacje dot. kredytu, pracy i biznesu.

Rating krajów pod względem Indeksu EFW

Indeks:

Rozmiary rządu: wydatki, podatki, przedsiębiorstwa państwowe:

Wydatki rządu na spożycie, jako % spożycia globalnego;

Transfery i subsydia jako % GDP;

Przedsiębiorstwa państwowe, inwestycje jako % globalnych inwestycji;

Poziom obciążeń podatkowych od dochodów osobistych i ubezpieczeń społecznych;

Struktura prawna i ochrona praw własności:

Niezależność sądów;

Bezstronne sądy umożliwiające zaskarżenie przez biznes decyzji rządowych;

Ochrona własności intelektualnej;

Wojskowa interwencja w procesie legislacji i proces polityczny;

Spójność systemu prawnego;

Dostęp do zdrowego pieniądza (nie ulega inflacji):

Średni roczny wzrost podaży pieniądza w ciągu ostatnich 5 lat minus średni roczny wzrost GDP w ciągu ostatnich dziesięciu lat;

Zróżnicowanie tempa inflacji w ciągu ostatnich 5 lat;

Poziom inflacji w ostatnim okresie;

Swoboda posiadania rachunków dewizowych w kraju i zagranicą;

Swoboda wymiany międzynarodowej:

Opodatkowanie obrotów handlu zagranicznego;

Regulacje w handlu zagranicznym;

Rozmiary sektora handlu zagranicznego;

Różnice pomiędzy oficjalnym i czarnorynkowym kursem walutowym;

Kontrola dewizowa rynku kapitałowego;

Regulacje dot. kredytu, pracy i biznesu:

Regulacje na rynku kredytowym;

Regulacje na rynku pracy;

Regulacje w biznesie – w jakim stopniu ograniczają konkurencję i operacja na rynku.

Bezpieczeństwo biznesu W-2 16/10/2005

Rating krajów pod względem EFW

Polska zajmuje odległe 78 miejsce wraz z Albanią, Barbados, Egiptem, Fiji...

Jakie obszary ciągną Polskę w dół bądź w górę?

Rozmiary rządu	76
Struktura prawa	67
Dostęp do zdrowego pieniądza	67
Swoboda wymiany międzynarodowej ⁸⁵	
Regulacje rządowe biznesu	98

Czy wolność gospodarcza się zwiększa czy zmniejsza od 1998 roku?

Polityka pieniądza była bardziej stabilna.

Podatki mocno spadły.

Kontrola polityki kursowej się zmniejszyła.

Cła się obniżyły.

Postępuje umiędzynarodowienie gospodarki.

Kontrola rynków kapitałowych i stóp procentowych się zmniejszyła.

Średni poziom wolności gospodarczej w 104 krajach zwiększył się z 5.1 w 1980 roku do 6.5 w 2002 roku (Polska – 6.1 w 2003 roku).

Jaki jest związek pomiędzy wolnością gospodarczą a wskaźnikami postępu gospodarczego i społecznego?

Od czasów A. Smitha trwa dyskusja nad źródłami bogactwa narodów, interwencjonizm czy liberalizm.

Trzy teorie wzrostu:

Teoria neoklasyczna (R. Solow) – o wzroście decydują zasoby produkcyjne i innowacje technologiczne. Inwestycje w kapitał trwały i intelektualny są podstawą wzrostu.

Teoria lokalizacyjna i geograficzna (J. Sacho) – wzrost zależy od warunków klimatycznych i dostępu do bogatych rynków. Teoria klastrów Portera.

Teoria instytucjonalna kładzie nacisk na znaczenie dobrego środowiska biznesowego, tworzonego przez dobre instytucje i politykę sprzyjającą rozwojowi biznesu (F. Hayek, M. Poter, M. Friedman).

Nie ma sprzeczności pomiędzy tymi teoriami.

Dlaczego wolność gospodarcza sprzyja wzrostowi?

Trzy czynniki:

Konkurencja a wolność gospodarcza

Przedsiębiorczość a wolność gospodarcza

Inwestycje a wolność gospodarcza

Badanie zależności pomiędzy wzrostem GDP per capita, a wolnością gospodarczą w latach 1980 – 2000

EFW < 5   GDP per capita średnioroczny 0,37

5 < EFW < 7   GDP per capita średnioroczny 3,44

EFW > 7   GDP per capita średnioroczny 1,67

Bezpieczeństwo biznesu   W-3   13/11/2005

Wolność gospodarcza a inwestycje

Inwestycje na zatrudnionego w USD w latach 1980 – 2000

EFW < 5   845,   BIZ (bezpośrednie inwestycje zagraniczna) 68

< 5 < 7   3319,   BIZ 444

> 7   10871,   BIZ 3117

Doing Business (Aktywność gospodarcza) 2006

2004 Understanding regulations

2005 Removing obstacles to growth

2006 Creating jobs

Charakterystyka badań

W 2003 Bank Światowy wraz z IFC rozpoczął trwające 3 lata badania nad zakresem i sposobem regulacji dotyczących średniego i małego biznesu początkowo w 130 krajach a w następnych latach w 155 krajach. U podstaw tego ogromnego i kosztownego przedsięwzięcia

leży przekonanie, że instytucje wywierają dziś przemożny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstwa, jakość środowiska biznesowego w danym kraju, wpływa na rozwój gospodarki, dobrobyt obywateli.

Cele badania

Porównanie wyników działania instytucji (Doing business pomoże)

Identyfikacja słabości i wąskich gardeł (Doing business pomoże)

Badanie dobrych praktyk międzynarodowych (Doing business pomoże)

Ograniczenie wpływu partykularnych interesów

Rozpoczęcie realizacji reform częściowych co może doprowadzić do realizacji pełnego cyklu reform

Skuteczne reformy często są postrzegane jako herezja (Chiny, Korea, Wietnam)

Ciągłe reformowanie

Przedmiot badania

Przedmiotem badania jest 10 obszarów funkcjonowania przedsiębiorstwa w gospodarce:

Rozpoczęcie biznesu: liczba procedur, czas, koszt, minimalny kapitał;

Licencjonowanie: procedury, czas, koszty uzyskiwania licencji i inspekcji;

Zatrudnienie i zwalnianie pracowników: trudności zatrudnienia, kontrola czasu pracy, trudności zwalniania pracowników, koszt zatrudnienia i koszt zwolnienia;

Rejestrowanie nieruchomości: liczba procedur, czas i koszt niezbędny do realizacji;

Uzyskiwanie kredytu: zabezpieczenie kredytu, centralna informacja kredytowa;

Ochrona inwestycji: otwartość informacji o inwestorach, prawa akcjonariuszy;

Podatki: liczba podatków, liczba godzin na wypełnienie deklaracji podatkowych, udział sumy podatków w zysku brutto;

Handel zagraniczny: liczba dokumentów, liczba podpisów, czas potrzebny na realizację transakcji eksportowych i importowych;

Wykonywanie kontraktów: procedury, czas i koszt potrzebny na egzekwowanie zobowiązania kontraktowego (długu);

Bankructwo: czas, koszt, przeprowadzenie postępowania upadłościowego, stopień odzyskania długu.

Gdzie najłatwiej prowadzić biznes?

1	Nowa Zelandia	11	Szwajcaria
2	USA	12	Dania
3	Singapur	13	Holandia

4	Hong-Kong, Chiny	14	Finlandia
5	Australia	15	Irlandia
6	Norwegia	16	Belgia
7	Anglia	17	Litwa
8	Kanada	18	Słowacja
9	Szwecja	19	Botswana
10	Japonia	20	Tajlandia

Polska wg wskaźnika syntetycznego jest na 5 miejscu.

Jakie są wyniki analizy

Kraje ubogie mają więcej regulacji niż kraje bogate. Kraje bogate podjęły trzy razy więcej reform niż kraje ubogie. Np. by uruchomić biznes w krajach bogatych wymaga to średnio 6 procedur, 8% dochodu na głowę i 27 dni. Natomiast w krajach ubogich odpowiednio 11 procedur, 122% dochodu na głowę i 59 dni.

Bezpieczeństwo biznesu W-4 11/12/2005

Polska – w sumie zajmuje 54 miejsce

Rozpoczęcie biznesu – 92 miejsce: liczba procedur - 10, czas – 31 dni, koszt – 22% średniego dochodu na głowę, minimalny kapitał – 220% średniego dochodu na głowę, ok. 10000 \$;

Licencjonowanie – 120 miejsce: procedury - 25, czas – 322 dni, koszty uzyskiwania licencji i inspekcji – 83% średniego dochodu na głowę;

Zatrudnienie i zwalnianie pracowników – 64 miejsce;

Rejestrowanie nieruchomości – 75 miejsce;

Uzyskiwanie kredytu – 88 miejsce;

Ochrona inwestycji – 22miejsce;

Podatki – 106 miejsce: liczba podatków - 43, liczba godzin na wypełnienie deklaracji podatkowych – 175, udział sumy podatków w zysku brutto – 55,6% średniego dochodu na głowę;

Handel zagraniczny – 34 miejsce: liczba dokumentów - 6, liczba podpisów - 5, czas potrzebny na realizację transakcji eksportowych i importowych – 19 dni;

Wykonywanie kontraktów – 104 miejsce: procedury - 41, czas – 981 dni i koszt potrzebny na egzekwowanie zobowiązania kontraktowego (długu) – 8,7% długu;

Bankructwo – 23 miejsce: czas – 1,4 roku, koszt – 22% wartości firmy, przeprowadzenie postępowania upadłościowego, stopień odzyskania długu.

Nadmierne regulacje w krajach biednych hamuje przedsiębiorczość i legalne prowadzenie biznesu. Gospodarka nieformalna stanowi 40%.

Korzyści z reform:

Gdyby kraj wskutek reform znalazł się w górnym kwartyle łatwości prowadzenia biznesu, to miałyby wyższy o dwa punkty % wzrost gospodarczy;

Firmy tracą mniej czasu i pieniędzy na walkę z biurokracją;

Rząd przeznacza mniej zasobów na regulację.

Szwecja – przeznacza ok. 7 mld USD (8% budżetu) i zatrudnia 100000 urzędników.

Anglia - przeznacza ok. 56 mld USD (10% budżetu)

Holandia - przeznacza ok. 22 mld USD (11% budżetu)

Belgia - przeznacza ok. 10 mld USD

Norwegia - przeznacza ok. 6 mld USD

Jakie mity należy rozwiązać

Reforma systemu regulacji jest kosztowna.

Ochrona socjalna wymaga większej regulacji działalności gospodarczej.

Przedsiębiorcy w krajach ubogich często mają do czynienia ze zmianami przepisów i regulacji.

Przestępstwa handlowe – w Polsce jest gorzej niż 2 lata temu, np. sprzeniewierzenie aktywów, głównie przez członków najwyższego kierownictwa.

Ład korporacyjny (corporate governance)

Kryzys zaufania do managerów

Opinia o uczciwości i normach etycznych w %	1995	2002
Bardzo wysoka	1	0,5
Wysoka	30	22
Niska	40	50
Bardzo niska	11	15
Nie mam zdania	18	12,5

Trzy czynniki wpływające na kryzys zaufania:

Fala skandali w 2001 i 2002: USA – Envoi, Word Com, Tyco, Europa – Vivendi, Ahold, ABB;

Ceny akcji spadły ale wynagrodzenie managerów pozostały na wysokim poziomie. W latach

1960 – 2000 wynagrodzenie CEO za wzrost zysku netto wzrosło 5-krotnie;

Wzrost bezrobocia przypisywany decyzjom CEO. W USA od 2001 zlikwidowano 3,2 mln miejsc pracy.

Wysiłki rządów i OECD na rzecz poprawy corporate government:

Wzrost nadzoru nad zarządem ze strony rady nadzorczej;

Wzrost profesjonalizmu i odpowiedzialności rad nadzorczych;

Firmy przywiązują więcej uwagi do kontroli wewnętrznej i do dobrej reputacji;

Wzrosła liczba kursów etyki w szkołach biznesowych.

Władze spółek: walne zgromadzenie i Rada

Nadzorcza lub Rada Dyrektorów, Zarząd

Kto wchodzi w skład RN

Kto pełni funkcje przewodniczącego RN i Prezesa Zarządu – w USA i Anglii można łączyć te dwie funkcje

Tendencje w USA i Anglii

Skład RN – członkowie związani ze spółką (eliminować z RN członków Zarządu Spółki) lub niezależni członkowie (tych powinno być najwięcej), Prezes RN to zwykle Prezes spółki.

Spółki publiczne a spółki prywatne (w tym rodzinne).

50 lat temu rady dyrektorskie wielkich korporacji w USA składały się głównie z członków zarządów. Obecnie zmienia się to w kierunku rad niezależnych, z wyjątkiem CEO i ewentualnie CFO.

Pożądane jest mieć w składzie rady CEO innej firmy. Jednakże są oni zajęci we własnej firmie i niechętnie podejmują się takiej roli. 10 lat temu CEO średnio był członkiem rady w czterech innych firmach. Dziś ich liczba wynosi 1,7.

Kto decyduje o składzie rady, CEO czy akcjonariusze? Decyduje CEO.

Jak wpływa obecność innych CEO? Wysokie pensje dla zarządu.

Stosunek do członka rady, który zgłasza wnioski i krytykuje zarząd.

Rady chcą mieć w swym składzie coraz więcej managerów finansowych aby mieć specjalistów.

RN są mniej liczne – 15 lat temu miały 16 – 17 osób, dziś - 10 – 11.

Pracują bardziej efektywnie. W 2003 – 19 godzin miesięcznie.

Wynagrodzenia 41000 – 64000 \$ w 2003.

W 2003 83% RN miało swoje formalne procedury kontrolne.

97% RN spotyka się raz w roku bez Zarządu – executive session.

55% spotyka się 5 razy w roku.

Łączenie funkcji CEO i Przewodniczącego RN mogą nie korzystnie wpływać na strategię firmy. CEO jest zorientowany na krótkookresowy zysk bo od tego zależy jego pozycja i pensja. Firma jako całość powinna mieć cel długofalowy – wzrost wartości w długim okresie, pozycja na rynku.